

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bujangga Manik: or, Java in the fifteenth century: an edition and study of Oxford, Bodleian Library, MS. Jav. b. 3 (R)

West, A.J.

Citation

West, A. J. (2021, May 20). *Bujangga Manik: or, Java in the fifteenth century: an edition and study of Oxford, Bodleian Library, MS. Jav. b. 3 (R)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3163618>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3163618>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/3163618> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: West, A.J.

Title: Bujangga Manik: or, Java in the fifteenth century: an edition and study of Oxford, Bodleian Library, MS. Jav. b. 3 (R)

Issue date: 2021-05-20

Samenvatting

Dit proefschrift is een editie en studie van de *Bujangga Manik*, een verhalend gedicht in het Oud-Soendanees, een taal van West-Java (Soenda) in het huidige Indonesië. Het gedicht is bewaard gebleven in een enkel manuscript, MS Jav. b.3. (R), dat in 1627 werd gedeponereerd in de Bodleian Library aan de Universiteit van Oxford. De tekst dateert uit het einde van de vijftiende eeuw na Christus, misschien uit ongeveer 1480 – vóór de islamisering van Soenda in de zestiende eeuw, vóór de oprichting van de eerste Europese koloniën in Zuidoost-Azië in 1511, en vóór de bijbehorende impact van de Columbiaanse uitwisseling. Het is een van de weinige getuigen van deze periode in de Soendaneese en inderdaad de Indonesische geschiedenis. Dit proefschrift gebruikt de tekst als uitgangspunt voor een algemene studie van het vijftiende-eeuwse insulair Zuidoost-Azië, met gebruikmaking van archeologisch bewijs en contemporaine teksten in een reeks andere talen, met name Portugees, Klassiek Chinees en Oud-Javaans, om verdere informatie te verschaffen over de mensen, plaatsen en materiële cultuur die in de tekst tot uiting komen.

De *Bujangga Manik* vertelt over de reizen van een fictieve edelman uit Pakuan, de hoofdstad van het koninkrijk Soenda, door Java en Bali, terwijl hij zijn leven en familie achter zich laat om zichzelf geestelijk te verbeteren en een asceet te worden - en, na zijn dood, een god. 'Bujangga Manik' is een van de drie namen waaronder deze asceet in de tekst bekend is. Tijdens zijn reizen, die in de eerste persoon worden verteld, verwerft hij inzicht en spiritueel gezag. Dit culmineert in een gezicht op de wereld gezien vanaf de top van de berg Papandayan in West-Java, waarna de asceet ophoudt met reizen en een kluizenarij opricht. Hier mediteert hij, veegt de grond met een bezem en sterft een decennium later zonder ziekte, waarna hij opstijgt naar de hemel. Het overgebleven handschrift bestaat uit 30 *lontar*-bladen en er ontbreken minstens vier andere, waaronder een (of meer) aan het einde. Het gedicht eindigt halverwege een zin, met de ziel van de asceet die op een met juwelen getooide jak rijdt, terwijl gongs en metallofonen worden geslagen en de bliksem de lucht verlicht. Veel artikelen van materiële cultuur worden in de loop van het gedicht beschreven of er wordt naar verwezen, waaronder rozenwater, kanonnen en oceaanaardige jonken, en vele andere. De kleine groep personages, grotendeels vriendelijk en zorgzaam, vormt een welkom contrapunt voor de ungenueanceerd weergave van vijftiende-eeuwse bewoners van het eiland Java die men aantreft in verslagen van buitenlanders.

Het middelpunt van het proefschrift is een uitgebreid bijgewerkte editie van de Oud-Soendaneese tekst met een verbeterde Engelse vertaling (deel II), voortbouwend op het werk van Jacobus

Noorduyn en Andries Teeuw, die voor het eerst een versie van de *Bujangga Manik* publiceerden in 2006. Een uitgebreide studie van de codicologie, paleografie en taal van het handschrift en gedicht gaat vooraf aan de tekst (deel I), evenals een inleiding bedoeld om de *Bujangga Manik* in zijn juiste historische context te plaatsen als onderdeel van een meeromvattend Afro-Euraziatisch halfrond met interactie en uitwisseling. De rest van het proefschrift is een uitgebreid commentaar op de inhoud van het gedicht. Dit omvat een bespreking van het belangrijke thema van plaats en van de vele plaatsnamen die in de tekst voorkomen (deel III); een overzicht van de personages van het gedicht en hun rollen (deel IV); beschrijvingen van de schepen waarop de asceet reist en hun multi-etnische bemanningen (deel V); en tenslotte een analyse van de textiel, kleurstoffen, parfums, toiletartikelen, verdovende middelen, wapens en andere producten die op verschillende punten in de tekst worden genoemd (deel VI). Een korte epiloog vat de conclusies van het proefschrift samen.

*